

**V WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP I – SZKOLNY

**21 listopada 2023 r.
Godz. 10:00**

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: 60 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 64 punkty

Instrukcja dla ucznia (dotyczy wersji papierowej)

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 13 stronach jest wydrukowanych 21 zadań.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania, oglądaj ilustracje. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora.
7. Rozwiązania zadań zamkniętych zaznacz  w arkuszu z zadaniami konkursowymi.
8. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.:  i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.: .
9. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Ewentualne pomyłki przekreślaj.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–5)

Zapoznaj się z poniższymi ilustracjami. Wskaż, które ze zdań są prawdziwe, a które fałszywe.



A



B



C



D

- | | |
|---|-------|
| 1.1 Ilustracja C przedstawia zabytek powstały w starożytnej Grecji | P / F |
| 1.2 Jedna z ilustracji zawiera symbolikę chrześcijańską | P / F |
| 1.3 Żadna z ilustracji nie jest związana z cywilizacją starożytnego Egiptu | P / F |
| 1.4 Zabytek B został stworzony przez cywilizację sumeryjską | P / F |
| 1.5 Ilustracja D przedstawia zabytek powstały najwcześniej (chronologicznie najstarszy) | P / F |

Zadanie 2. (0–1)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i odpowiedz na związane z nim pytanie.

W pewnym czasie Cezar przybył do miasta Luki na spotkanie z wieloma znakomitymi Rzymianami. Tam Pompejusz i Krassus na osobnym z nim spotkaniu postanowili energiczniej zabrać się do dzieła i cały rząd przejąć w swoje ręce. Cezar miał pozostać przy dotychczasowym dowództwie, a Pompejusz i Krassus przejąć dowództwo na pozostałych frontach.

2.1 Jak nazwane jest w historiografii porozumienie opisane w powyższym tekście źródłowym?

.....

Zadanie 3. (0–3)

Przeczytaj uważnie poniższy fragment tekstu źródłowego i odpowiedz na pytania.

Liczba urzędników (...) zależy od decyzji senatu i ludu. W ciężkich wojennych terminach lub podczas swady domowej z woli senatu niech jeden człowiek sprawuje władzę należną obu konsulom, najwyżej przez sześć miesięcy.

3.1 Podaj nazwę urzędu na który powoływano jednego z obywateli w okolicznościach wspomnianych w tekście.

.....

3.2 Jaki organ powoływał urzędnika mającego uprawnienia wspomniane w źródle?

.....

3.3 Jakiego ustroju politycznego dotyczy powyższy tekst?

.....

Zadanie 4. (0–3)

Przeczytaj poniższe opisy i zidentyfikuj postać wpisując jej imię we wskazane miejsce.

4.1 Grecki filozof, był uczniem Platona. Jego badania leżą u podstaw dzisiejszej biologii, fizyki i logiki. Opisał około 500 gatunków zwierząt. Zawdzięczamy mu także wiedzę o ustrojach greckich polis i historii teatru.

.....

4.2 Początkowo prześladował chrześcijan. Był wykształconym człowiekiem i wyznawcą judaizmu, ale także i rzymskim obywatelem. Na drodze do Damaszku przeżył objawienie, które spowodowało jego przemianę. Przyjął chrzest i stał się gorliwym głosicielem chrześcijaństwa.

.....

4.3 Wnuk króla Lacjum. Zgodnie z tradycją był założycielem miasta Rzym i jego pierwszym królem. Legenda mówi, iż został we wczesnym dzieciństwie wraz ze swoim bratem wykarmiony przez wilczycę.

.....

Zadanie 5. (0–2)

Spośród wymienionych poniżej wydarzeń wypisz te, które są chronologicznie najwcześniejsze.

5.1 powstanie Spartakusa, bitwa pod Salaminą, śmierć Juliusza Cezara, bitwa pod Gaugamelą

.....

5.2 bitwa pod Issos, bitwa pod Termopilami, początek republiki rzymskiej, budowa kolumny cesarza Trajana

.....

Zadanie 6. (0–1)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst źródłowy i wykonaj polecenie.

Postępowanie było takie: Każdy otrzymywał skorupkę i pisał na niej nazwisko człowieka, którego chciał usunąć spośród obywateli. Tabliczkę zanosił na umówione miejsce na agorze, zamknięte wokół ogrodzeniem. Tam najpierw archonci przeliczali ilość skorupek. Bo jeżeli głosujących było mniej niż sześć tysięcy, wynik [...] był nieważny. Następnie odkładano tabliczki z poszczególnymi imionami osobno i tego, kto był wymieniony największą ilością głosów, ogłaszano jako usuniętego na dziesięć lat, z zachowaniem prawa własności.

6.1 Podaj nazwę polis greckiej, w której przeprowadzano opisaną praktykę polityczną.

.....

Zadanie 7. (0–3)

Do każdego z podanych opisów dopisz właściwą nazwę urzędników rzymskich z okresu republiki.

7.1. Najwyżsi urzędnicy rzymscy, odpowiadali za politykę zagraniczną oraz dowodzili armią.

.....

7.2. Urzędnicy, którzy prowadzili spis ludności oraz sporządzali listy senatorów.

.....

7.3. Urzędnicy chroniący prawa plebejuszy, którzy posiadali ograniczone prawo weta w stosunku do decyzji innych urzędników.

.....

Zadanie 8. (0–3)

Przeczytaj uważnie tekst źródłowy, a następnie określ, które z poniższych zdań są prawdziwe a które fałszywe.

Justynian zawsze w nieodpowiednim momencie zabierał się do działania. Otóż w czasie pokoju czy zawieszenia broni podstępnie wynajdywał najrozmaitsze powody, aby zaatakować sąsiadów, natomiast w czasie wojny nagle tracił animusz, obserwował niebo, oddawał się rozmyślaniom o Bogu i ani nie rezygnował z wojny (na co był zbyt krwiożerczy i podły), ani nie umiał pokonać wroga. To właśnie spowodowało zmierzch rzymskich wpływów w Italii. Ale warto jeszcze opowiedzieć o pewnych innych sprawach. Rzymianie mieli co roku dwóch nowych konsulów, jednego w Rzymie, drugiego w Bizancjum. Ale odkąd władzę objął Justynian I, co prawda z początku Rzymianie mieli przez długi czas konsula, później jednak nie widywali go nawet we śnie.

- | | |
|---|-----|
| 8.1 Autor tekstu jest krytyczny wobec cesarza Justyniana | P/F |
| 8.2 W czasach panowania cesarza wymienionego w tekście istniało Państwo Kościelne | P/F |
| 8.3 Opisane wydarzenia miały miejsce przed ucieczką Mahometa z Mekki do Medyny | P/F |

Zadanie 9. (0–2)

Zapoznaj się z treścią ilustracji, a następnie wskaż poprawne dokończenia zdań.



9.1 Do bitwy przedstawionej na ilustracji doszło:

- A) pod Płowcami
- B) pod Głogowem
- C) pod Cedynią
- D) pod Legnicą

9.2 Odcięta głowa prezentowana jako trofeum należała do poległego w bitwie:

- A) margrabiego Hodona
- B) księcia Henryka I Brodatego
- C) księcia Bolka II Świdnickiego
- D) księcia Henryka II Pobożnego

Zadanie 10. (0–3)

Poniższa ilustracja przedstawia spotkanie cesarza i papieża do którego doszło w Canossie.

Zapoznaj się z treścią ilustracji i dokończ zdania.



10.1 Przedstawionym na ilustracji papieżem był

10.2 Przedstawionym na ilustracji cesarzem był.....

10.3 Przedstawiona scena związana była ze sporem o

Zadanie 11. (0–5)

Przeczytaj poniższe opisy i zidentyfikuj postacie wpisując je w wyznaczone miejsce.

11.1 Pierwszy król Franków z dynastii Karolingów. Podczas jego panowania Frankowie pokonali wojska Longobardów oraz utworzyli Państwo Kościelne.

.....

11.2 Prorok islamu i założyciel pierwszej wspólnoty muzułmańskiej. Jego ucieczka z Mekki do Medyny stanowi początek kalendarza arabskiego.

.....

11.3 Król Polski z dynastii Jagiellonów. Podczas jego panowania do Polski wróciło Pomorze Gdańskie i Warmia nazywane Prusami Królewskimi.

.....

11.4 Koronacja tego władcy jest uznawana za koniec rozbicia dzielnicowego w Polsce. Podczas swojego panowania pokonał krzyżaków w bitwie pod Płowcami.

.....

11.5 Był biskupem Pragi i mnichem benedyktyńskim w Rzymie. Poniósł śmierć podczas misji chrystianizacyjnej w Prusach. Miejscem jego kultu religijnego stało się Gniezno.

.....

Zadanie 12. (0–2)

Przeczytaj poniższe fragmenty średniowiecznych kronik i odpowiedz na pytania.

Fragment 1

Bolesław więc zawładnąwszy przebogatym miastem Kijowem i potężnym królestwem ruskim (...) ustanowił tam Panem w swoim następstwie pewnego Rusina ze swego rodu – Świętopelka i powracał zresztą skarbów do Polski.

Fragment 2

Bolesław Śmiały jako zdobywca wkroczył do stolicy państwa Rusinów, znamienitego miasta Kijowa (...) Tam też osadził na tronie pewnego Rusina ze swego rodu imieniem Izjasław, któremu należały się rządy, wszystkich, którzy nie byli mu posłuszni odsunął od władzy.

12.1 Podaj przydomek Bolesława wymienionego we fragmencie 1.

.....

12.2 Wskaż, który z fragmentów opisuje wydarzenia chronologiczne wcześniejsze.

.....

Zadanie 13. (0–2)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i zapoznaj się z materiałem ikonograficznym. Następnie wykonaj polecenia.

Fragment kroniki

Jak zaś doszło do wypędzenia króla [...] z Polski dużo by o tym mówić, tyle wszakże można powiedzieć, że sam będąc pomazańcem nie powinien był drugiego pomazańca za żaden grzech karać cielesnie. Wiele mu bowiem zaszkodziło, gdy przeciw grzechowi grzech zastosował i za zdradę wydał biskupa na obcięcie członków. My zaś ani nie usprawiedliwiamy biskupa zdrajcy, ani nie zalecamy króla, który tak szpetnie dochodził swych praw

Ilustracja



13.1 Podaj imię, przydomek i datę roczną koronacji władcy, którego dotyczy sytuacja opisana w kronice i który został przedstawiony na ilustracji.

.....

Zadanie 14. (0–5)

Do wymienionych poniżej władców dzielnicowych dopisz dzielnicę, w których panowali na mocy testamentu Bolesława Krzywoustego w 1138 roku.

14.1 Władysław Wygnaniec.....

14.3 Bolesław Kędzierzawy.....

14.2 Mieszko III Stary.....

14.4 Henryk Sandomierski.....

ZIEMIA SANDOMIERSKA / DZIELNICA SENIORALNA / MAZOWSZE I KUJAWY/ ŚLĄSK / WIELKOPOLSKA

Zadanie 15. (0–6)

Poniżej znajduje się sześć opisów dotyczących dokonań różnych władców z dynastii Jagiellonów. Przyporządkuj każdy z nich odpowiedniemu królowi.

A. Władca przyznał sejmikom ziemskim decydującą rolę w kwestii zwoływania pospolitego ruszenia i uchwalania nowych podatków, przywrócił Polsce po 158 latach dostęp do Bałtyku.

B. Władca pod wpływem swojej żony Bony Sforzy doprowadził do elekcji vivente rege swojego syna.

C. Po śmierci ostatnich Piastów mazowieckich wcielił do Polski Mazowsze, zaakceptował przekształcenie państwa zakonnego w świeckie księstwo i przyjął hołd od pierwszego luterańskiego księcia Prus.

D. Władca odzyskał z rąk krzyżaków ziemię dobrzyńską, zapewnił szlachcie nietykalność osobistą i majątkową, odnowił podupadającą Akademię Krakowską.

E. Władca dokonał inkorporacji Prus Królewskich, co stało się przyczyną wojny trzynastoletniej.

F. Władca nadał przywilej czerwiński gwarantujący nietykalność majątkową szlachty. Przywilej wprowadzał także zakaz bicia przez króla monety bez zgody rady królewskiej.

15.1 Władysław Jagiełło.....

15.2 Kazimierz IV Jagiellończyk.....

15.3 Zygmunt I Stary.....

Zadanie 16. (0–3)

Zapoznaj się z przedstawionymi poniżej ilustracjami, a następnie odpowiedz na pytania.



16.1 Wydarzenie chronologicznie najwcześniejsze przedstawione jest na ilustracji oznaczonej literą.....

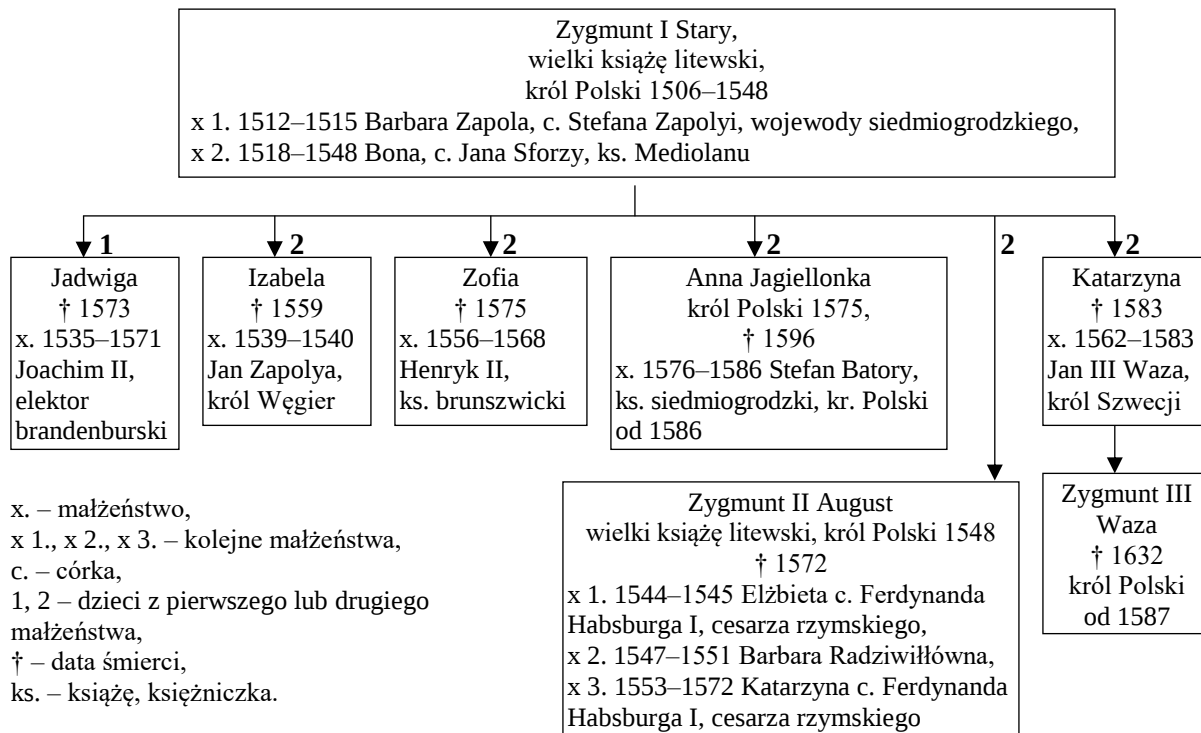
16.2 Władca Polski przedstawiony na ilustracji B to.....

16.3 Do wydarzenia przedstawionego na ilustracji D doszło w roku.....

Zadanie 17. (0–3)

Wskaż odpowiedzi prawdziwe i fałszywe posługując się drzewem genealogicznym i własną wiedzą.

Tablica genealogiczna Jagiellonów [fragment]



17.1 Zygmunt III Waza był wnukiem władcy, któremu Albrecht Hohenzollern złożył hołd lenny P / F

17.2 Ostatni Jagiellon na tronie Polski miał trzy żony P / F

17.3 Katarzyna Jagiellonka była ciotką Zygmunta I Starego P / F

Zadanie 18. (0–1)

Przeczytaj poniższy fragment opracowania historycznego i dopisz nazwę państwa do którego się on odnosi.

18.1 Za panowania króla [...] stała się główną siłą nad Bałtykiem, dążąc do utworzenia z tego morza swojego wewnętrznego jeziora. Pomyślny rozwój kraju przyczynił się do jego ekspansji zewnętrznej. Zwycięska dla bloku profrancuskiego wojna trzydziestoletnia zakończyła się przyznaniem dla [...] w traktatach westfalskich Pomorza ze Szczecinem, Rugią, Wismarem i ziem sięgających Morza Północnego

Opisany kraj to

Zadanie 19. (0–2)

Wskaż poprawną odpowiedź określającą styl, w którym wzniesiony został budynek.

19.1



A) RENESANSOWY B) KLASYCYSTYCZNY C) BAROKOWY D) ROMAŃSKI

19.2



A) GOTYCKI B) ROMAŃSKI C) BAROKOWY D) RENESANSOWY

Zadanie 20. (0–3)

Wskaż poprawną kolejność chronologiczną ciągu wydarzeń.

20.1

- A) wystąpienie Marcina Lutra, wojna trzydziestoletnia, panowanie Piotra Wielkiego
- B) wojna trzydziestoletnia, panowanie Piotra Wielkiego, wystąpienie Marcina Lutra
- C) wystąpienie Marcina Lutra, panowanie Piotra Wielkiego, wojna trzydziestoletnia

20.2

- A) koronacja Jana III Sobieskiego, śmierć Augusta II Mocnego, potop szwedzki
- B) potop szwedzki, koronacja Jana III Sobieskiego, śmierć Augusta II Mocnego
- C) śmierć Augusta II Mocnego, potop szwedzki, koronacja Jana III Sobieskiego

20.3

- A) noc św. Bartłomieja, wydanie edyktu nantejskiego, sobór trydencki
- B) wydanie edyktu nantejskiego, sobór trydencki, noc św. Bartłomieja
- C) sobór trydencki, noc św. Bartłomieja, wydanie edyktu nantejskiego

Zadanie 21. (0–6)

Połącz wymienionych poniżej władców z państwami w których panowali.

- 21.1 Elżbieta I Wielka
- 21.2 Karol X Waza.....
- 21.3 Piotr I Wielki.....
- 21.4 Henryk IV Burbon
- 21.5 Henryk VIII Tudor.....
- 21.6 Fryderyk I Hohenzollern.....

Anglia / Hiszpania / Francja / Saksonia / Prusy / Austria / Szwecja / Dania / Włochy/Rosja